

Av. SEVGİ ERARSLAN TÜRKMEN

**ÖZEL NİTELİKLİ
KİŞİSEL VERİLERİN
İŞLENMESİNDE AÇIK RIZANIN
ARANMADIĞI HALLER**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XVII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI İHTİYACININ ORTAYA ÇIKIŞI, KİŞİSEL VERİ KAVRAMI VE TÜRLERİ İLE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI ALANINA AİT YASAL DÜZENLEMELER

I. Kişisel Verilerin Korunması İhtiyacının Ortaya Çıkışı ve Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı	7
A. Genel Olarak	7
B. Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı ve Bu Hakkın Diğer Haklarla Bağlantısı	11
1. Genel Olarak Kişisel Verilerin Korunmasını İsteme Hakkı ..	11
2. Diğer Haklarla Bağlantısı	12
II. Kişisel Verinin Tanımı, Niteliği, Unsurları ve Türleri	16
A. Kişisel Verinin Tanımı	16

B. Kişisel Verinin Unsurları.....	17
1. Bilgi.....	17
2. Belirli veya Belirlenebilir Kişi.....	18
3. Bilginin Kişiyeye İlişkin Olması	21
C. Kişisel Verinin Hukuki Niteliği.....	21
D. Kişisel Verilerin Türleri	23
1. Genel olarak.....	23
2. Özel Nitelikli Kişisel Veriler	23
3. Genel Nitelikli Kişisel Veriler.....	26
III. Kişisel Verilerin Korunması Hususunda Yapılan Ulusal ve Uluslararası Düzenlemeler.....	26
A. Genel Olarak	26
1. Uluslararası Düzenlemeler.....	26
a. OECD Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler.....	26
b. Birleşmiş Milletler Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler....	27
c. Avrupa Konseyi Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler.....	28
(1) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	28
(2) Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Gerçek Kişilerin Korunmasına İlişkin 108 Sayılı Sözleşme ve 181 Sayılı Ek Protokol.....	29
d. Avrupa Birliği Bünyesinde Yapılan Düzenlemeler	31
(1) Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbest Dolaşımı Bakımından Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi Direktifi ve Diğer Direktifler.....	31
(2) Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı.....	32
(3) Genel Veri Koruma Tüzüğü.....	33
e. Karşılaştırmalı Hukukta Yapılan Düzenlemeler	34
2. Ulusal Düzenlemeler	37
a. 1982 Anayasası ve İlgili Düzenlemeleri	37
b. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu.....	38
c. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu	39

d. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu	39
---------------------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ VE AÇIK RIZA

I. Özel Nitelikli Kişisel Veri Kavramı	43
A. Özel Nitelikli Kişisel Veri Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gerekliliği	43
B. Özel Nitelikli Kişisel Verilere İlişkin Tanım ve Kapsamlar	45
C. 6698 Sayılı Kanun'da Düzenlenen Özel Nitelikli Kişisel Veriler	49
1. İlgili Kişinin Irkı	49
2. İlgili Kişinin Etnik Kökeni	51
3. İlgili Kişinin Siyasi Düşüncesi	53
4. İlgili Kişinin Felsefi İnancı	55
5. İlgili Kişinin Dini	56
6. İlgili Kişinin Mezhebi veya Diğer İnancı	59
7. İlgili Kişinin Kılık ve Kıyafeti	60
8. İlgili Kişinin Dernek, Vakıf ya da Sendika Üyeliği	61
9. İlgili Kişinin Ceza Mahkûmiyeti ve Güvenlik Tedbirlerine İlişkin Verileri	63
10. İlgili Kişinin Biyometrik veya Genetik Verileri	65
11. İlgili Kişinin Sağlığına ve Cinsel Hayatına İlişkin Veriler	71
D. 2016/679 Sayılı Avrupa Genel Veri Koruma Tüzüğü'nde Özel Olarak Düzenlenen Kişisel Verilerin Durumu	81
1. Genel Olarak	81
2. Çocukların Verileri	81
3. İş İlişkilerine Dair Veriler	84
4. Kişilerin Cinsel Eğilimlerine Dair Veriler	85
II. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi	85
A. Genel Olarak "Kişisel Verilerin İşlenmesi" Kavramı	85

B. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesine Dair Temel İlkeler .	92
1. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İçeriğine İlişkin Temel İlkeler.....	92
a. Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygun İşleme	92
b. Doğru ve Gerektiğinde Güncel Olma	95
c. Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar İçin İşlenme	96
d. Amaca Bağlılık, Sınırlı ve Ölçülü İşleme	98
e. İlgili Mevzuatta Öngörülen veya İşlendikleri Amaç İçin Gerekli Olan Süre Kadar Muhafaza Edilme	100
2. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Usule İlişkin İlkeler	102
a. Kural Olarak Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinin Yasak Olması İlkesi	102
b. İlgili Kişinin Bilgilendirilmesi İlkesi.....	103
(1) Genel Olarak.....	103
(2) İlgili Kişinin Hakları	105
c. Veri Güvenliği İlkesi	108
d. Sicile Kayıt İlkesi	112
e. Ön Denetim İlkesi	114
C. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları	116
1. Genel Olarak.....	116
2. Açık Rıza	116
a. Genel Olarak.....	116
b. Açık Rızanın Unsurları	117
(1) Genel Olarak.....	117
(2) Özgür İradeyle Açıklanan “Tereddüde Yer Bırakmayacak Açıklıkta” Bir Rıza Olması.....	118
(3) İlgili Kişinin Bilgilendirilmiş Olması	119
(4) Rızanın Belirli Bir Konuya İlişkin Alınmış Olması	121
c. Açık Rızanın Şekli, Verilme Zamanı ve Geri Alınması.	122
d. Genel Nitelikli Verilerin İşlenmesinde Aranan Açık Rıza Kavramı ile Özel Nitelikli Verilerin	

İşlenmesinde Aranılan Açık Rıza Kavramlarının Karşılaştırılması	124
3. Kurul Tarafından Belirlenen Yeterli Önlemlerin Alınması	125

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNDE AÇIK RIZANIN ARANMADIĞI HALLER

I. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller	127
A. Genel Olarak	127
B. Açık Rıza Aranmaksızın Özel Nitelikli Verilerin İşlenmesinde Aranılan Genel Şartlar	131
1. Genel Olarak	131
a. Kişisel Verileri Koruma Kurulu Tarafından Belirlenen Yeterli Önlemlerin Alınması	131
b. Kişisel Verileri Koruma Kurulu Tarafından Belirlenen Yeterli Önlemler	134
(1) Özel Nitelikli Kişisel Veriler İçin Güvenlik Politikası Belirlenmesi	134
(2) Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Süreçlerinde Yer Alan Çalışanların Yetki, Denetim ve Görevlerine İlişkin Önlemler	135
i. Çalışanlara Düzenli Olarak Eğitimler Verilmesi	135
ii. Çalışanlar ile Kurumlar Arasında Gizlilik Sözleşmeleri Yapılması	136
iii. Verilere Erişim Yetkisine Sahip Kullanıcıların, Yetki Kapsam ve Sürelerinin Belirlenmesi	137
iv. Periyodik Olarak Yetki Kontrolleri Gerçekleştirilmesi	139
v. Görevleri Sona Eren veya Değişikliğe Uğrayan Çalışanların Yetkilerinin Kaldırılması	140

(3) Elektronik Ortamda İşlenen Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Alınacak Önlemler	141
i. Genel olarak	141
ii. Verilerin Kriptografik Yöntemler Kullanılarak Muhafaza Edilmesi.....	141
iii. Kriptografik Anahtarların Güvenli ve Farklı Ortamlarda Tutulması.....	143
iv. Veriler Üzerinde Gerçekleştirilen Tüm Hareketlerin İşlem Kayıtlarının Güvenli Olarak Loglanması.....	143
v. Verilerin Bulunduğu Ortamlara Ait Güvenlik Denetimlerinin Sağlanması	145
vi. Yazılım Aracılığıyla Erişilen Verilerde Yazılıma İlişkin Güvenlik Kontrollerinin Yapılması	147
vii. Uzaktan Erişim Yapılan Verilerde En Az İki Kademeli Kimlik Doğrulama Sisteminin Kullanılması.....	148
(4) Fiziksel Ortamda İşlenen Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Alınacak Önlemler	150
(5) Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Aktarılmasında Alınacak Yeterli Önlemler	151
(6) Kurul Tarafından Belirlenen Teknik ve İdari Tedbirlerin Alınması	153
C. Açık Rıza Aranmaksızın Sağlık ve Cinsel Hayata İlişkin Özel Nitelikli Verilerin İşlenmesinde Aranacak Özel Şartlar	154
1. Genel Olarak	154
2. Sağlık veya Cinsel Hayata Dair Bir Verinin Sır Saklama Yükümlülüğü Altında Bulunan Kişiler veya Kuruluşlar Tarafından İşlenmesi	155
a. Genel Olarak Sır Kavramı	155
b. Sır Türleri	157
c. Sır Saklama Yükümlülüğü	161
(1) Genel Olarak	161
(2) Türk Hukukunda Düzenlenen Sır Saklama Yükümlülüğü Düzenlemeleri	161

i. Veri Sorumlusunun ve Veri İşleyeninin Sır Saklama Yükümlülüğü	161
ii. Hekimin Sır Saklama Yükümlülüğü	162
iii. Avukatın Sır Saklama Yükümlülüğü	166
iv. Bankaların Sır Saklama Yükümlülüğü	168
v. İşçinin ve İşverenin Sır Saklama Yükümlülüğü	169
vi. Mevzuatta Düzenlenen Diğer Sır Saklama Yükümlülüğü Düzenlemeleri	171
3. Belli Amaçlar Dahilinde İşlenebilmesi.....	172
a. Genel Olarak.....	172
b. Kamu Sağlığının Korunması	172
c. Koruyucu Hekimlik.....	176
d. Tıbbi Teşhis, Tedavi ve Bakım Hizmetlerinin Yürütülmesi	179
e. Sağlık Hizmetleri ile Finansmanının Planlanması ve Yönetimi	181
D. Açık Rıza Aranmaksızın Diğer Özel Nitelikli Verilerin İşlenmesinde Aranılan Özel Şartlar	183
1. Genel Olarak.....	183
2. Kanunlarda Öngörülmesi.....	184
E. Genel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Bakımından Açık Rızanın Aranmadığı Hallerin Özel Nitelikli Kişisel Veriler Bakımından Uygulanıp Uygulanmayacağı Sorunu	197
1. Genel Olarak.....	197
2. Kanunlarda Açıkça Öngörülmesi Durumunda Sağlık ve Cinsel Hayata Dair Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Sorunu	200
3. Fiili İmkânsızlık Halinde Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Sorunu.....	201
4. Bir Sözleşmenin Kurulması veya İfasıyla Doğrudan İlgili Olması Durumunda İşlenmesi Gerekli Olan Akit Taraflardan Birine Ait Özel Nitelikli Kişisel Verinin İşlenmesi Sorunu	203

5. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlülüğünü Yerine Getirebilmesi İçin Zorunlu Olan Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Sorunu.....	204
6. İlgili Kişi Tarafından Alenileştirilen Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Sorunu.....	205
7. Bir Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması İçin Zorunlu Olmak Koşuluyla Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Sorunu.....	208
8. Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri Bakımından Zorunlu Olması Durumunda Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Sorunu.....	209
F. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi Bakımından Kanununun 28'inci Maddesi Kapsamında Ayrık Tutulan Haller .	210
1. Genel Olarak.....	210
2. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Gerçek Kişiler Tarafından Kendisiyle veya Aile Fertleriyle İlgili Faaliyetler Kapsamında İşlenmesi.....	211
3. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Resmi İstatistik, Araştırma ve Planlama Gibi Amaçlarla İşlenmesi.....	212
4. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Bilimsel Amaçlarla ya da İfade Özgürlüğü Kapsamında İşlenmesi.....	213
5. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Yürütülen Önleyici, Koruyucu ve İstihbari Faaliyetler Kapsamında İşlenmesi	216
6. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Yargı Faaliyetlerine İlişkin Olarak Yargı Makamları veya İnfaz Mercileri Tarafından İşlenmesi	217
SONUÇ.....	219
BİBLİYOGRAFYA.....	233